

“Heyecanlandırıp ilham vermeden önce şaşırtmanız gerekir. İnsanları paralimpik sporcuların performanslarıyla şaşırtırsınız ve bu şaşkınlıkla onları paralimpik sporla ilgili heyecanlandırırsınız, ilham kaynağı olursunuz. İşte bu şaşkınlığı, ilhamı ve coşkuyu yakalayabilerseniz o zaman dünyayı değiştirmek için büyük bir şansınız olur.”

Sir Philip Craven
IPC Eski Başkanı

Dünyaya İLHAM ve HEYECAN verdik

Uluslararası Paralimpik Komite (IPC) Başkanlığını 16 yıl boyunca sürdüren Sir Philip Craven 8 Eylül 2017 tarihinde düzenlenen IPC Olağan Kongresinde görevini Andrew Parsons'a devretti. Başkanlık süresince IPC'de devrim yaratan yeniliklere imza atan Efsane Başkan, son röportajını Limitsiz Spor'a verdi. Doping konusundan sponsorluk anlaşmalarına kadar geniş bir yelpazede sorularımıza samimi cevaplar verdi.

IIPC'nin vizyonu, "Paralimpik sporcuların sportif mükemmelliğe ulaşmalarını sağlamak, dünyaya ilham vermek ve heyecanlandırmak" olarak tanımlanıyor. Diğer yandan çok sayıda ülkede, engellilerin spora erişimi ve katılımı konusunda büyük sorunlar yaşanıyor. Engelli bireylerin spora katılımında karşılaştıkları güçlükler hakkında ve paralimpik harekete olan farkındalıklarına ilişkin neler söylenebilir?

IPC'nin vizyonu, paralimpik sporcuların, sporda mükemmelliğe ulaşması, dünyanın da bundan ilham alması ve heyecanlanması kesinlikle doğru bir ifade.

Yazılışında bir hayli görev üstlendiğim bu vizyon, Haziran 2002'de Yönetim Kurulu'nca kabul edildi. Paralimpik hareketin geliştikçe takip edeceği bir vizyonunun olmasının yaşamsal önem taşıdığını düşünüyorum. Engelli bireylerin spora erişimde

güçlüklerle karşılaşması konusunda paralimpik hareket belli başlı ülkelerde gelişim gösterdi, ancak bu gelişim birçok ülkede de şimdiye dek gerçekleşmedi. IPC'nin mutlak amacı, bütün ülkelerin görüşlerini olumsuzdan olumluya doğru değiştirmesi ve devletler ilerledikçe, engelli bireylerin spora ve paralimpik spora uğraşmasının toplumu bütünleştirmede bir temel yapıtaşı olduğunun görülmesi. Bunun

gelecekte dünyanın tüm ülkelerinde başarılacağından eminim ama bu biraz zaman alan bir süreç, dolayısıyla da Agitos Vakfı'nın çalışmaları bu bakımdan büyük önem taşıyor.

Sınıflandırma En Az Doping Kadar Önemli

Paralimpik spor branşlarında, "sınıflandırma" adil rekabet için olmazsa olmaz koşullardan birisi. IPC'nin kuruluşundan bu yana, paralimpik hareketin gelişim sürecini de göz önüne aldığınızda sınıflandırma konusunda ne gibi çalışmalar ve gelişmeler oldu? Farklı spor branşları arasında tutarlı bir sınıflandırma sistemini sağlayabiliyor musunuz?

Çalışır ve işlevsel bir sporcu sınıflandırma sistemi, paralimpik hareketin bünyesindeki her spor dalının olmazsa olmazıdır. Bana kalırsa bu, paralimpik sporda dopingi yok etmek için yapılan çok önemli çalışmalardan bile daha önemli. Bu konu, paralimpik hareketin baş tacı olabileceği gibi aşıl topuğu da olabilir. Eğer 1970'lerin sonundan 1980'lerin başına dek tekerlekli sandalye basketbolunda yaptığım sporcu sınıflandırma sistemi değişiklikleri olmasaydı, 16 yıl boyunca IPC başkanlığı yapamazdım. 1983'ten bu yana tekerlekli sandalye basketbolunda oyunu gözlemleyen, nasıl oynandığını inceleyen ve sporcu sınıflandırmasına yönelik sporcu görüşlerini yakinen dikkate alan bir sınıflandırma sistemi var. Dolayısıyla, sporcularla çok yakın diyalog içinde olmak, her paralimpik spor dalında çalışır ve işlevsel bir sporcu sınıflandırma sistemi için temel teşkil ediyor. Bana kalırsa sporcular

ve özellikle de eski sporcular, sporcu sınıflandırma uzmanı olmalı, ancak buna bugün pek çok spor dalında rastlamıyoruz. İyi bir sistem kurmak için spor dalını ve nasıl oynandığını bütünüyle kavramalısınız. İnsan bedeniyle ilgili bilgi sahibi olmak da önem sırasında bunu izliyor. IPC, IPC Sporcu Sınıflandırma Kuralları sayesinde sınıflandırmayı, yalnızca IPC sporlarında değil tüm paralimpik sporlarda geliştirdiğini söyleyebiliriz. Paralimpik hareket geliştikçe daha da tutarlı hale gelen bir sınıflandırma sisteminden söz ediyorum.

Son yıllarda paralimpik hareketteki gelişimi neye bağlıyorsunuz? Sizce bu gelişim köklerini, engellilerin üst düzey sportif performansından mı alıyor? Toplumların paralimpik sporlara bakış açılarını yavaş yavaş değiştirdiğini söyleyebilir miyiz?

Paralimpik hareket son 15 yılda çok hızlı biçimde gelişti ve gerçekten de olimpiik sporcular kadar çok çalışan paralimpik sporcular, engelli bireylerin neler başarabileceğini tüm dünyaya gösterdi.

Pek tabii, paralimpik sporun televizyonlarda yer almasının bu gelişimde büyük payı var ve bu aynı zamanda toplumda, paralimpik sporun da en az olimpiik spor ölçüsünde yüksek performans gerektirdiği görüşünün hâkim olması bakımından da önemli.

Paralimpik sporun insanların zihninde, çocukların zihninde, okullarda olabildiğince çok yer alması, toplumu oluşturan bireylerin kendi kararlarını vererek "Bu harika bir spor ve bu sporcular da harika insanlar, bu nedenle dünyadaki tüm toplumlarda merkezi bir yerde olmayı hak ediyorlar" demesi açısından IPC'nin önemli bir görevi var.

“ Bir sporcu, bile isteye yasaklı madde kullanıyorsa, sportif rekabette geleceği sorgulanmalıdır. ”

Sporun yıllardır mücadele ettiği önemli bir konu da doping. Spor dünyasında dopinge mücadele kapsamında son dönemde ortaya çıkan farklı uygulamaları (Olimpik harekette, paralimpik hareket) nasıl değerlendiriyorsunuz? Dopinge mücadelede daha bütüncül ve dünya genelinde tutarlı bir yaklaşım için neler yapılmalı?

Sporunda dopingin büyük ve zorlu bir konu olduğu görüşüne katılıyorum. Spor dünyasında bunu değerlendirmek için kullanılan türlü bakış açılarıyla ve alınan kararlarla ilgili yorum yapacak pozisyonda değilim. Ancak paralimpik hareket, hemen Rio 2016 Paralimpik Oyunları'nın öncesindeki eylemleriyle sporda adil oyun ilkesine bağlılığını ve bu ilkeyi,

dışarıdan nasıl baskılarla karşılaşırsa karşılaşırsın hem kararlarıyla hem eylemleriyle koruyacağını gösterdi. Bu olmazsa olmaz bir şeydir, çünkü böylece sporcular ve özellikle çocuklarının bir ya da birden çok spor dalıyla uğraşmasını isteyen anneler, babalar, büyükanneler ve büyükbabalar, çocuklarının performanslarını geliştirmek için yasaklı madde kullanmanın çekiciliğine kapılmayacağına güvenebilirler. IPC'nin ve paralimpik hareketin bu konumunu koruyacağından kuşku yok. Benim görüşümce, eğitim de en az hileleri yakalamak kadar önemli. Biz sporcuları-ki tanımı gereği sporcular hileci olamazlar- doğru yolu izlemek için eğitmeliyiz ki bu yolu takip etsinler. Bir sporcu, bile isteye yasaklı madde kullanıyorsa, sportif rekabette geleceği sorgulanmalıdır.

Sponsorluk Anlaşmaları Milli Paralimpik Komitelerine Kaynak Akışı Sağlıyor

Her ne kadar paralimpik sporlar için küresel düzeyde sponsorluk anlaşmalarında önemli gelişmeler olsa da hala ulusal düzeydeki sponsorluk desteği tatmin edici seviyede değil. Ayrıca, IPC'nin küresel ölçekteki sponsorluk anlaşmalarının yarattığı kısıtlamaların, milli paralimpik komitelerinin ulusal düzeydeki sponsorluk fırsatlarını etkilediği eleştirileri dillendirilmekte. Bu eleştiriler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ben 2001 yılının Aralık ayında IPC başkanı seçildiğimde, IPC'nin adını verebileceği bir tane bile sponsoru yoktu. Demem o ki geçtiğimiz 16 yıl içinde hatırı sayılır bir ilerleme gösterdik ve bugün hem paralimpik harekete hem de özellikle paralimpik sporcular ve paralimpik harekete emek verenlerin şahsında gözle görünen, paralimpik ruha içten değer veren çok sayıda ortağımız var.

Şimdi IPC'nin küresel sponsorluk anlaşmalarının milli paralimpik komitelerince eleştirilmesi konusundaki yorumunuza gelirse; milli paralimpik komitelerinin sponsor bulmakta güçlük yaşadığını da belirtmenizden hareketle, son zamanlarda yapılan sözleşmelerin, örneğin Toyota'yla yaptığımız sözleşme gibi, dünya çapındaki milli paralimpik komitelerine

“IPC'yle ortaklık kuran büyük bir dünya şirketinin, dünyanın her ülkesinde kendisine ait ürünlerle ilgili yasal haklara sahip olması gerektiğini de kabul etmek gerekiyor.”

bu çok gerekli fonu ve desteği sağlamakta olduğunu dile getirmek isterim. Gelgelelim, IPC'yle ortaklık kuran büyük bir dünya şirketinin, dünyanın her ülkesinde kendisine ait ürünlerle ilgili yasal haklara sahip olması gerektiğini de kabul etmek gerekiyor. Bu nedenle inanıyorum

ki son zamanlardaki anlaşmalar, tüm paralimpik hareket için oldukça yararlı olmuştur ve bu anlaşmalarla elde edilen paranın büyük bölümü milli paralimpik komitelerine ve paralimpik spora aktarılmaktadır.

IPC başkanı olarak uzun görev sürenizi sonlandırmışken, hayal ettiklerinizin ne kadarını gerçekleştirebildiniz?

Benim vizyonum ya da belirttiğim gibi, Haziran 2002'de IPC Yönetim Kurulu'nun belirlediği vizyon, yaşama geçti mi? Ben geçtiğine inanıyorum, ancak bunun etkileri dünyanın tüm ülkelerinde aynı ölçüde görünür değil. Görünür olması için daha çok çalışılması gerekiyor. Özellikle de Agitos Vakfı üzerinden.

Gelin bu vizyonda neler deniyor, bakalım: “Sporcuların sportif mükemmelliğe ulaşmasını sağlamak.” “Sağlamak” dediğimiz zaman bu vizyonun en önemli sözcüğünü belirtiyoruz, çünkü IPC'nin ve paralimpik hareketin, sporcuların işini sporcular için yapmadığını, bunun yerine sporcuların performans gösterebileceği türlü sahneler yarattığını, başarının sporcuların elinde olduğunu, sporcuların başarılı olacağı sportif altyapıyı oluşturmanın ise milli paralimpik komitelerin ve paralimpik sporun sorumluluğu olduğunu anlatıyor. Gelişimi meydana getirmeye uygun çevrenin oluşturulması ise IPC'ye düşüyor.

“Sportif mükemmelliğe ulaşmak” çok bariz gibi görünebilir ama bence bu, yalnızca paralimpik oyunlarda yarışanları değil, dünyadaki tüm paralimpik sporcuları ilgilendiren bir vizyon. Her sporcu, kendisi için ulaşmayı arzuladığı sportif mükemmellik seviyesinin ne olduğuna karar verir ve sonrasında buna ulaşması umulur.

“Sporcular ve özellikle de eski sporcular, sporcu sınıflandırma uzmanı olmalı, ancak buna bugün pek çok spor dalında rastlamıyoruz. İyi bir sistem kurmak için spor dalını ve nasıl oynandığını bütünüyle kavramalısınız.”

“Dünyaya ilham ve heyecan vermek” de vizyonumuzun son ögesi. Bunun kesinlikle gerçekleştiğine inanıyorum, hele de şimdi paralimpik oyunların hem şehirlerde hem ülke çapında canlı olarak izlendiğine ve dünyanın 150 ülkesine canlı yayınlarla gösterildiğine bakılırsa. Bildiğiniz üzere heyecanlandırıp ilham vermeden önce şaşırtmanız gerekir. İnsanları paralimpik sporcuların performanslarıyla şaşırtırsınız ve bu şaşkınlıkla onları paralimpik sporla ilgili heyecanlandırırırsınız, ilham kaynağı olursunuz. İşte bu şaşkınlığı, ilhamı ve coşkuyu yakalayabilirsiniz o zaman dünyayı değiştirmek için büyük bir şansınız olur.